

Етьєн ДЕ ПОНСЕН,
Надзвичайний і Повноважний
Посол Французької Республіки в Україні

НАШІ ВІДНОСИНИ – СИМФОНІЯ ГЛИБОКОГО ПОРОЗУМІННЯ

– *Ваша Високоповажносте, на Вашу думку, яка найстійкіша модель співіснування та співпраці в сучасному світі? Які з концептуальних напрямів зовнішньої політики Франції найперспективніші?*

– Французи дедалі більше схиляються до мультилатералізму, оскільки одна держава чи невелика їх група не в змозі ефективно реагувати на головні виклики, зокрема екологічні, безпекові й економічні, які постали перед нашою планетою. Ми підтримуємо спрямовані на їх розв’язання зусилля міжнародних організацій і системи ООН. Варто визнати, що нині постає гостра необхідність реформувати структуру останньої, і ми готові до змін. Це є одним із напрямів зовнішньої політики адміністрації США, і ми охоче підтримуємо ініціативу. Сила Європейського Союзу – у його цілісності, проте ми не вважаємо, що для ЄС відокремлюватися й ізолюватися від світу, а надто з огляду на прийдешні виклики, – розумно.

Тож, зрештою, ми скеровуємо наші дипломатичні зусилля у два напрями. Перший – зробити ЄС консолідованішим і ефективнішим, а другий – сприяти розвиткові мультилатералізму та діяльності міжнародних організацій.

– *Українсько-французькі відносини пройшли довгий шлях – майже 30 років із моменту відродження незалежності України. Яким Ви бачите сучасний рівень нашої двосторонньої співпраці?*

– Відносини Франції та України досить непогані. Між нашими президентами панує глибоке порозуміння. Вони одного віку, мають численні міцні особисті зв’язки, енергійні, прагнуть до змін і реформ, – усе це створює передумови для справжньої згоди й навіть дружби. У дипломатії дружба – доволі рідкісне явище, але тут ця формула особливо доречна.

Президент України Володимир Зеленський та Надзвичайний і Повноважний Посол Французької Республіки в Україні Етьєн де Понсен під час вручення Вірчих грамот. 11 вересня 2019 року

Volodymyr Zelenskyy, President of Ukraine, and Etienne de Poncins, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the French Republic to Ukraine, during the presentation of credentials. 11 September 2019

Її також добре помітно у взаєминах між двома першими леді, пані Макрон і пані Зеленською, оскільки вони регулярно спілкуються, і це дуже цінно. Крім того, Франція та Україна налагодили продуктивну співпрацю, а надто у сфері двосторонніх економічних відносин.

– Якщо звернутися до економічного аспекту, то чи вживає нині Франція якихось заходів задля пошуку інвестиційних можливостей? Ваша держава зацікавлена в розширенні своєї економічної присутності в Україні, чи не так?

– Французькі компанії прагнуть розвивати діяльність в Україні. З-поміж іноземних роботодавців французькі комерційні бренди залучають до роботи найбільше українців. Що ж до поточної ситуації з торгівлею та інвестиціями: понад 160 французьких компаній мають тут свої дочірні підприємства.

Ми розробили кілька важливих програм за сприяння французької скарбниці. Однією з них є домовленість про надання Міністерству внутрішніх справ України 55 вертольотів, і цей проект є чудовим прикладом міцної економічної співпраці між Францією і Україною. Поставки розпочали відповідно до затвердженого графіку. Також офіційно підписано контракт на передавання Україні 20 бензинових катерів – це допоможе посилити українську безпеку. Інструменти французької скарбниці підтримують ці

угоди, та забезпечують зручні фінансові умови. Ще одна мета, яку ми переслідуюмо за допомогою цього інструменту, – бути задіянішими в покращенні ситуації в регіоні Донбасу та на Сході України загалом.

Разом із віцепрем'єр-міністром Олексієм Резніковим ми розпочали проєкт із розбудови водоочисних споруд у Маріуполі. Задум дуже важливий: по-перше, це помітно покращить якість життя в Маріуполі; по-друге, це політичний сигнал – ми інвестуємо в регіон, який потерпає від наслідків збройного конфлікту. Неподалік – лінія розмежування, тому проєкт охоплює і політичний вимір.

Розвиваючи діяльність у цьому регіоні, ми сподіваємося, що матимемо змогу підтримати пропозицію Президента Володимира Зеленського – проведення в жовтні міжнародного інвестиційного форуму «RE:THINK. Invest in Ukraine» у Маріуполі – задля сприяння більшій залученості іноземного капіталу, присутності інвесторів на Сході країни й поглиблення розвитку економічних зв'язків із Заходом, що надзвичайно важливо. Безумовно, східні регіони не можна ігнорувати, їх міжнародна підтримка мусить давати плоди. У Луганській області ми маємо намір повторити те, чого досягнуто в Маріуполі, а також розвинути водоочисну інфраструктуру та реконструювати системи водопостачання й у північних районах України.

– Яка роль Європейського Союзу в цьому процесі? Зрештою, чи є можливі точки дотику в наших двосторонніх інтересах, котрі підвищили б рівень українсько-французьких відносин?

– Підтримка України з боку Європейського Союзу досить міцна. Щодо фінансового аспекту треба зауважити, що Франція через своїх платників податків інвестує 16% відповідно до відсоткової частки спільного бюджету об'єднання. Отже, фінансування ЄС забезпечують суто держави-членкині й значну частину підтримки Україні Євросоюз надає коштом бюджету Франції. Наша справедлива частка є другою за величиною після Німеччини. Про це не варто забувати.

– Франція має великий досвід із питання децентралізації державного управління. Як він може бути корисним для України?

– Звісно, ми відкриті до того, щоби ділитися набутими знаннями. У цій сфері Україна та Франція мають багато спільного. Наші держави поділяють одну частину континенту, схожі за розміром – охоплюють чималу площу – та мають майже однакову кількість населення. З огляду на це, модель децентралізації, до якої ми прагнемо, є доволі схожою, оскільки Франція не схильна до впровадження федералізму. Його не знайти в нашій історії та культурі, і ми ніколи не ставали на цей шлях. Проте ми зуміли децентралізувати свою країну, зберігши її унітарний устрій. Така модель, імовірно, актуальна й для України. Тому ще до карантинних об-

9 червня Етьєн де Понсен брав участь у засіданні щодо реформування оборонного консорціуму Державний концерн «Укроборонпром». Засідання минало під головуванням Світлани Панаїотіді, заступниці Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, та за участі генерального директора «Укроборонпрому» Айвараса Абромавічіуса

On 9 June, Etienne de Poncins took part in a meeting on reforming the defense consortium of the Ukroboronprom State Concern. The meeting was presided by Svitlana Panaiotidi, Deputy Minister for Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine, with the participation of Aivaras Abromavičius, Ukroboronprom Director-General

межень ми намагалися ближче ознайомити українську владу з концепцією французької префектури, пояснюючи її роль як представницького підрозділу держави в окрузі, особливості її функціонування у Франції та шляхи взаємодії центральної влади з органами місцевого самоврядування. Це знання, якими ми завжди готові ділитися. Не слід уважати, що федералістська система, попри всі її переваги, відповідає реаліям України, навпаки, вона може поставити під загрозу єдність цієї держави. Такий метод успішно й результативно впроваджено в низці країн, як-от Німеччині та Швейцарії, однак усе-таки історія України дещо відрізняється.

Обмін знанням із цього питання вже відбувається за участю експертів у межах конференцій, де обговорюють конкретні аспекти відповідного законодавства, правила та шляхи їх імплементації у встановлені терміни. За потреби ми будь-коли готові брати участь у таких зустрічах.

– *Торік президенти Еммануель Макрон і Володимир Зеленський домовилися про реалізацію спільних ініціатив у царинах авіації, енергетики й відновлення інфраструктури на Донбасі. Чи могли б Ви поділитися деталями щодо проєктів, запланованих на найближче майбутнє?*

– Тут слід ще раз зазначити про програму в Маріуполі – головне досягнення. Власне, ми рішуче налаштовані розвивати інвестиції на Сході України. Наша держава також бере участь у переговорах із приводу впровадження спільних проєктів на Луганщині, які охоплюватимуть систему водопостачання (відбудовування водоочисного заводу) й залізничний сектор (оновлення залізничних шляхів). Ми сподіваємося на успіх у переговорах щодо партнерства в цій сфері.

– 1 лютого Президент Макрон здійснив свій перший офіційний візит до Польщі. Під час зустрічі з Головою Держави Анджеєм Дудою обговорено низку питань, зокрема про долю Веймарського трикутника – неофіційного об'єднання Франції, Німеччини й Польщі. На Вашу думку, чи доцільно для України приєднатися до цієї групи та які в неї на це шанси? Адже у 2014 році, як повідомляють польські ЗМІ, Україна «вдихнула нове життя» у формат.

– Звичайно, я вважаю, що приєднання України до групи в майбутньому може бути цілком умотивоване. Однак слід пам'ятати, що досягнення цієї мети потребує послідовних зусиль, і першим кроком має стати активізування діяльності Веймарського трикутника. Крім того, з огляду на нещодавні президентські вибори в Польщі, які результували в переобрання Анджея Дуди на посаду, ми спостерігатимемо за подальшим розвитком ініціативи. У будь-якому разі ми повністю підтримуємо ідею надати Веймарському трикутнику нового стимулу для діяльності.

– Досі точаться гострі дискусії щодо нещодавнього збиття українського «Боїнга 737» над іранським Тегераном. Як виявилось згодом, Франція бере участь у процесі розкодування інформації з «чорних скриньок». Як Ви вважаєте, чи довго це буде на порядку денному та які шанси на те, що ми дістанемо чіткі відповіді на складні запитання?

– З початку розслідування ми висловили готовність запропонувати свою допомогу в розшифруванні «чорних скриньок» – бодай тому, що маємо для цього потужності. Нині ми діємо за відповідними правилами й процедурами, комунікуючи із залученими сторонами. Франція особисто не є зацікавленою стороною, оскільки, як відомо, на борту літака не було її громадян. Насправді це питання найліпше обговорювати безпосередньо з Іраном групі країн, які втратили найбільше людей, – передусім Україні, Афганістану та Канаді. У будь-якому разі ми можемо й готові надати допомогу.

– Варто відзначити діяльність Французького інституту й Посольства Франції в Україні в царині культурної дипломатії. Поза сумнівом, це один із найяскравіших прикладів культурної дипломатії іноземної держави в Україні. Як відбувається робота центру в умовах пандемії? Чи організовують нині культурні заходи?

– Безперечно, культурна дипломатія є неоціненним аспектом моєї професії та діяльності посольства. В Україні ми маємо досить розвинуену мережу співпраці у сфері культури із Французьким інститутом, вельми популярним поміж українців. Його філії розташовано у великих містах України: Рівному, Львові, Одесі, Харкові, Дніпрі й Запоріжжі. В усіх них Франція створила міцні осередки організації «Альянс Франсез», поширюючи культуру та популяризуючи французьку мову в межах округів. Одним із головних місцевих заходів, що представляє нашу країну, є фестиваль «Французька весна», святкування якого зазвичай супроводжують чудові вуличні виступи в межах яскравої програми.

На жаль, цього року через пандемію нам довелося спочатку відкласти, а потім скасувати фестиваль, проведення якого було заплановано на квітень. Цієї осені ми будь-що-будь маємо намір реалізувати нові культурні заходи, як домовлено з Олександром Ткаченком, Міністром культури та інформаційної політики України, під час зустрічі з яким ми обговорили майбутні культурні події. Поза сумнівом, «Французька весна» 2021 року буде напрочуд яскравою та незабутньою.

– Які, на Вашу думку, основні цілі культурної дипломатії? Чи стосуються вони економічних, політичних аспектів або питання визнання?

– На мою думку, головна мета – наголосити на тому, що французький та український народи – це європейці, які поділяють однакові цінності, частина однієї ментальності. Важливо спостерігати, як взаємодіють наші культури, і ми готові сприяти цьому процесові. Варто наголосити на важливості вивчення французької мови для українців, оскільки вона повертає собі статус основної мови ЄС після завершення Брекзиту. Сенсу додає і те, що три столиці Європейського Союзу – Брюссель, Люксембург і Страсбург – це франкомовні міста. Крім того, французька мова дає доступ до Міжнародної організації франкофонії. Франкомовне населення по всьому світу становить 700 мільйонів, і його різноманіття вражає: франкомовні

Зустріч Французько-української торгово-промислової палати (CCFU) за участі заступника Міністра економіки України Дмитра Романковича

Meeting of the French-Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (CCFU) with the participation of Dmytro Romanovych, Deputy Minister for Economic Development of Ukraine

країни представлено по всій планеті й на п'яти континентах. До слова, це традиційно для французів – акцентувати на культурі, що є досить важливою частиною моєї роботи тут.

– *Які міста України справили на Вас найбільше враження? Чи маєте улюблені локації в Києві?*

– Міста України досить різноманітні за своєю культурою та історією, тому багато подорожувати й відвідувати різні куточки країни є необхідною справою для посла. Відверто кажучи, я не віддаю переваги якомусь одному, бо всі вони чарівні по-своєму. Львів – місто, яке найбільше полонило мене своєю дивовижністю. Одеса та її космополітичний колорит полишили по собі унікальне враження, як і решта великих міст, що їх мені пощастило відвідати: Дніпро, Харків, Житомир, Біла Церква, Рівне, Полтава, Запоріжжя та неймовірно хоробре місто Маріуполь, з яким у нас склалися особливі взаємини. Тому я неодмінно подорожуватиму й далі, зокрема для налагодження зв'язків із містами, які є важливими регіональними гравцями.

А от щоб дослідити природні багатства України, треба розв'язати низку проблем із логістикою. Проте її таки розвивають, наприклад, оновлюють маршрут Запоріжжя – Маріуполь. Простори країни мають великий потенціал, однак саме в галузі туризму багато що потребує вдосконалення.

– *Чи мали Ви можливість обрати Україну місцем своєї дипломатичної служби?*

– Протягом тридцяти років роботи на різних дипломатичних посадах я перебував у багатьох країнах Європейського Союзу, зокрема в Польщі та Болгарії, радо скориставшись шансом дізнатися про них більше й установити там міцні політичні зв'язки. Хоч це й не було моїм проханням, утім пропозиція працювати в Україні мала для мене велике значення, адже я маю значний досвід у європейських справах. Половину своєї кар'єри я присвятив питанням європейського регіону, працюючи в Парижі й Брюсселі. Тому для мене надзвичайно важливо перебувати на такій відповідальній посаді в Україні – державі з великими амбіціями щодо євроатлантичної інтеграції. Дуже приємно очолювати місію в Україні в цей важливий момент. Що ж до Києва, – це місто, безумовно, фантастичне. Тут своя специфіка життя, і я люблю гуляти Хрещатиком і Маріїнським парком час од часу. Насолоджуюся також щоденною прогулянкою до своєї роботи майданом Незалежності. Українська столиця – мирне місто з безліччю ресторанів; люди тут життєрадісні – за цим приємно спостерігати.